

¹ ст. викладач кафедри алгебри, СДПУ

e-mail: kafedra_algebry_sdpu@mail.ru

ФОРМУВАННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАМОТНОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ У СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНФОРМАТИКИ

Дана стаття присвячена підготовці майбутніх вчителів до використання засобів сучасних інформаційних технологій у навчально-виховному процесі.

Ключові слова: *сучасні інформаційні технології, інформатизація освіти, комп'ютерна грамотність, інформаційна культура.*

Вступ

XXI століття – час переходу до високотехнологічного суспільства, в якому якість людського потенціалу, рівень освіченості й культури всього населення набувають вирішального значення. Інформатизація сучасного суспільства визначає такі соціальні явища як збільшення кількості працюючих в інформаційній сфері, інтелектуалізацію багатьох видів праці, підвищення вимог до загальноосвітньої підготовки спеціалістів, професійної підготовки на основі нових інформаційних технологій. Звідси очевидно, що інформатизація освіти є велінням часу і ключовою умовою розвитку суспільства.

Під комп'ютерною грамотністю розуміють вміння знаходити і сприймати інформацію, застосовуючи комп'ютерні технології, створювати об'єкти і встановлювати зв'язки в гіперсередовищі, конструювати об'єкти та дії у реальному світі та його моделях за допомогою комп'ютера. Вона є елементом інформаційної культури, яка передбачає здатність людини усвідомити і за своїти інформаційну картину світу як систему символів та знаків, прямих та зворотних інформаційних зв'язків і вільно орієнтуватися в інформаційному суспільстві, адаптуватися до нього.

Основна частина

Комп'ютер – це універсальний засіб навчання, який може бути з успіхом використаний на різноманітних за змістом і організацією навчальних

заняттях. Він сприяє активному включенню учнів у навчальний процес, підвищенню інтересу до навчання, кращому розумінню та запам'ятовуванню навчального матеріалу. Комп'ютеризовані навчальні матеріали здатні більш повно адаптуватися до індивідуальних особливостей учнів. Використання комп'ютера у діяльності вчителя передбачає організацію, підтримку і контроль навчального процесу, а також різноманітні види навчально-методичної та організаційно-методичної діяльності, тобто використання комп'ютера для підготовки необхідних навчальних матеріалів (поурочне планування, методичні розробки, індивідуальні завдання, контрольні роботи і т.п.), проведення психолого-педагогічних досліджень, різноманітних тестувань і опрацювання їх результатів і т.д.

Студенти гуманітарних спеціальностей вивчають дисципліни «Інформатика та ТЗН», «Сучасні інформаційні технології». Мета цих курсів – оволодіння майбутніми вчителями засобами сучасних інформаційних технологій і технічними засобами навчання з подальшим використанням їх у навчанні та професійній діяльності.

Більшість сучасних студентів мають певні знання, вміння та навички роботи з комп'ютерною технікою. Але як правило ці знання не систематизовані, не орієнтовані на застосування у навчально-виховному процесі. Тому на заняттях з інформатики студенти гуманітарних спеціальностей не тільки вивчають основні поняття інформатики, структуру, принципи функціонування, програмне забезпечення комп'ютерів, роботу у комп'ютерних мережах, але й набувають знання про застосування цих засобів у педагогічній діяльності, знайомляться з методикою використання сучасних інформаційних технологій та ТЗН на заняттях. Наприклад, при вивченні теми «Електронні таблиці», «Системи управління базами даних» студенти знайомляться з цими засобами опрацювання складних структур даних, а також з можливостями використання їх у навчальних закладах. На лабораторних заняттях студенти виконують завдання, які передбачають створення бази даних школи, побудову діаграм успішності учнів, створення електронних таблиць, які містять відомості про учнів класу, розклад занять тощо.

Важливе значення має вивчення студентами гуманітарних спеціальностей текстового редактору. Крім набуття студентами загальних вмінь та навичок підготовки текстів за допомогою текстового редактору, приділяється увага можливості його використання на уроках мови (перевірка орфографії, граматики, користування словником текстового редактора).

На уроках також можуть бути застосовані слайдові презентації. Вони допомагають вчителю унаочнити викладання нового матеріалу, узагальнити й

систематизувати вже набуті знання, визначити рівень навчальних досягнень учнів, враховувати індивідуальні особливості учнів. Тому майбутнім вчителям необхідно оволодіти засобом створення презентацій Power Point. Вивчаючи цю програму, студенти створюють презентації, тематика яких відповідає спеціалізації студентів, знайомляться з методичними та психологічними особливостями їх застосування на уроках.

Останнім часом набули великої популярності комп'ютерні мережі. У системі шкільної освіти вони використовуються для доступу до різноманітної навчальної інформації, підвищення ефективності самостійної діяльності учнів, пов'язаною з різними видами творчих робіт, а також в організації дистанційного навчання. У вищій школі їх використовують для проведення наукових досліджень, оперативного обміну інформацією, дистанційного навчання, проведення консультацій тощо.

При вивченні дисципліни «Сучасні інформаційні технології» студенти гуманітарних спеціальностей знайомляться з роботою у комп'ютерній мережі, інформаційними ресурсами мережі Інтернет, можливостями пошуку інформації за допомогою пошукових систем. Ці знання та вміння можуть бути застосовані студентами у навчанні, науковій роботі, у майбутній професійній діяльності.

Висновки

Інформатизація освіти приводить до корінної зміни функцій педагога. Вчителі стоять перед необхідністю засвоєння нових технологій навчання таких як комп'ютерні навчаючі програми, електронні підручники, мультимедійні системи, телеконференції, електронна пошта тощо. Це визначає актуальність і важливість оволодіння основами інформаційної культури студентами всіх спеціальностей педагогічних навчальних закладів.

Література

- [1] *Степанов А.Н.* Информатика: учебное пособие для высших учебных заведений по гуманитарным и социально-экономическим направлениям и специальностям / А.Н. Степанов. – СПб: Питер, 2002. – 605 с.
- [2] *Коджаспирова Г.М.* Технические средства обучения и методика их использования / Г.М. Коджаспирова. – М.: Academia, 2001. – 255 с.
- [3] *Чернилевский Д.В.* Дидактические технологии в высшей школе / Д.В. Чернилевский. – М.: Юнити-Дана, 2002. – 437с.